

Alusta alkaen 20. Savonlinnan Tuomiokirkko, 6.3.2008
1 Moos 15:7-21

Jumala teki liiton Abramin kanssa

Viime kerralla käsitelimme tapausta, jossa Herra Jumala lupasi Abramille yhtä paljon jälkeläisiä, kuin mitä hän näki taivaalla tähtiä. Abram uskoi lupauksen olevan totta, vaikka hänen järkensä sanoi ihan muuta. Inhimillisesti ajatellen jälkeläiset olivat äärimmäisen epätodennäköinen asia, sillä Abram ja hänen vaimonsa Saarai olivat jo vanhoja.

Raamattu kertoo, että "Abram uskoi Herraan ja Herra luki sen hänelle vanhurskaudeksi". Abram ei itsessään ollut vanhurskas eli Jumalalle kelpaava. Mutta kun hän uskoi Jumalan lupauksen olevan totta, niin Jumala luki hänen tililleen vanhurskauden; lupaukseen uskomisen takia.

Herra sanoi Abramille: "Minä olen Herra, joka toin sinut Kaldean Urista antaakseni sinun omaksesi tämän maan." Mutta Abram kysyi: "Herra, minun Jumalani, mistä minä voin tietää, että saan sen omakseni?" (1 Moos 15:7-8)

Ihmeitä ja merkkejä

Abram halusi saada nähdä jonkin ihmeteon tai merkin, jonka perusteella hän voisi helpommin uskoa. Yleensä Raamattu suhtautuu epäilevästi tällaisten merkkien pyytämiseen Jumalalta. Ihmiset pyysivät Jeesustakin todistamaan ihmeteolla, että hän olisi Jumalan Poika, mutta Jeesus ei suostunut. Hän sanoi vaan salaperäisellä vertauksella, että hänet tapettaisiin ja sitten hän nousisi kolmantena päivänä kuolleista. Siinä olisi se ainoa ja lopullinen todistus. Mekään emme saa muuta merkkiä. Meidän pitää uskoa Jeesukseen sillä perusteella, että hänen kuollut ruumiinsa heräsi haudasta eloon. Muuta merkkiä meille ei anneta.

Paitsi ehkä voisi ajatella, että kaste ja ehtoollinen ovat tällaisia Jumalan meille antamia merkkejä, jotka helpottavat uskomista. Mekin kysymme Jumalalta arkoina niinkuin Abram: "Herra, mistä minä voin tietää, että Kristus on minunkin Vapahtajani?" Ja meille annetaan kaksi merkkiä: Kasteen vesi. Siinä juuri sinut, juuri sinut on merkitty Jeesuksen omaksi. Niinkuin seteli merkitään vesileimalla, että se on aito, niin sinutkin Jeesus on merkinnyt vesileimalla, joka todistaa, että hän on juuri sinun Vapahtajasi. Ja toinen merkki, jonka kautta usko voi toimia, se on ehtoollinen. Se vakuuttaa konkreettisesti, syötävässä ja juotavassa muodossa, että Jeesuksen ruumis ja veri on uhrattu juuri sinun syntiesi anteeksiantamiseksi.

Abram oli erikoistapaus Jumalan pelastushistoriassa ja hänelle Jumala suostui antamaan ihmeen uskon vahvistukseksi.

Silloin Herra sanoi hänelle: "Hae kolmivuotias hieho, kolmivuotias vuohi, kolmivuotias pässi, metsäkyyhky ja kyyhkysenpoikanen." Ja Abram haki ne kaikki, halkaisi ne keskeltä ja asetti kunkin eläimen puolikkaat vastakkain; lintuja hän ei kuitenkaan halkaissut. (1 Moos 15:8-10)

Liittosopimus

Tässä on kyseessä ikivanha tapa tehdä sitova liittosopimus, esim. kahden eri kuninkaan välinen ystävyys-, yhteistyö- ja avunantopimus. Meille tämä tapa on käsittämätön, mutta muinaisessa Lähi-idässä se oli yleisesti käytetty monien eri kansojen keskuudessa. Se oli tällainen: Kun osapuolet

halusivat tehdä liittosopimuksen ja vahvistaa sen vahvimmalla mahdollisella valalla, niin he ottivat uhrieläimiä, halkaisivat ne selkärankaan pitkin ja asettivat eläinten puolikkaat vastakkain siten, että väliin jäi eräänlainen kuja. Sitten he kävelivät sitä kujaa pitkin ruhojenpuolikkaiden välistä. Tämä varmisti sen, että he pysyisivät liittosopimuksessa. Ilmeisesti tämä tapa oli vertauskuva siitä, että sopimuksentekijä ikäänkuin kirosi itsensä siinä tapauksessa, että hän luopuisi liitosta. Jotenkin tällä tavalla ehkä ajateltiin: "Käyköön minulle niinkuin noille halkaistuille eläimille, joitten välistä nyt kuljen, jos petän sen, mitä tässä liitossa olen luvannut".

Jumala halusi vahvistaa Abramille antamansa lupauksen vahvimmalla valalla, mitä tuohon aikaan tunnettiin. Siksi hän käski Abramia valmistamaan valantekokujan.

Petolinnut ilmestyvät tekemään liiton tyhjäksi

Kun ruhojen päälle laskeutui petolintuja, Abram ajoi ne pois. (1 Moos 15:10)

Minä luulen, että nämä petolinnut symboloivat kaikkea sitä pahan valtaa, joka yrittää viime hetkeen asti estää ihmistä suostumasta liittoon Jumalan kanssa. Juuri kun Jumala kutsuu ja uskomisen tuntuu houkuttelevalta, niin juuri silloin ihmisen sisimmästä nousee myös vastustus. Jumala lupaa armosta kaiken, armahtaa niinkuin paras mahdollinen isä armahtaa tuhlaajapoikaa. Mutta juuri silloin ihmisen sisin keksii verukkeita ja itsepetoksen malleja, joilla voisi selittää Jumalan armon valheeksi.

Lisäksi ulkonaiset olosuhteet tuovat paljon kaikkea sellaista joka estää ihmistä hiljentymästä Jumalan eteen. Juuri silloin, kun ihminen tuntee kutsumusta rukoilemiseen ja hiljentymiseen Raamattua lukemalla, juuri silloin puhelin soi. Tai mieleen putkahtaa jokin tehtävä tai televisio-ohjelma tai harrastus, joka tuntuu Taivaan Isän eteen menemistä tärkeämmältä. Silloin ihmisen pitää tehdä niinkuin Abram. Ajaa ne petolinnut pois häiritsemästä rukoilemista.

Abram ei itse toiminut, vaan oli Jumalan toiminnan kohde

Abram sai odottaa pitkään uhrieläinten luona, eikä mitään tapahtunut. Mutta lopulta alkoi tapahtua.

Auringon laskiessa Abram vaipui horrokseen, ja synkkä kauhu valtasi hänet. Silloin Herra sanoi hänelle: "Sinun tulee tietää, että jälkeläisesi joutuvat elämään muukalaisina maassa, joka ei ole heidän omansa. Heistä tulee siellä orjia, ja heitä sorretaan neljäsataa vuotta. Mutta minä rankaisen myös sitä vierasta kansaa, jonka orjiksi he joutuvat, ja he pääsevät lähtemään sieltä suuri omaisuus mukanaan. Sinä itse saat kuitenkin mennä rauhassa isiesi luo ja pääset hautaan hyvän vanhuuden jälkeen. Sinun jälkeläisistäsi palaa tänne vasta neljäs sukupolvi, sillä amorilaisten syntien määrä ei vielä ole täyttynyt.

Auringon laskettua tuli pilkkopimeä, ja silloin näkyi uunin savuava roihi ja soihdun lieska, joka liikkui uhrilihojen välissä. (1 Moos 15:12-17)

Jumala tuli vahvistamaan Abramian kanssa tekemänsä liiton. Jumala tekemä ihmetuli liikkui hänen puolestaan valantekemisen kujan läpi. Näin hän vannoi Abramille, että hän pitäisi liittosopimuksensa.

Tavallisesti liittosopimuksessa oli kaksi osapuolta. Molemmat osapuolet olivat samanarvoisia lupauksensa pitämisessä, ja siksi molemmat osapuolet myös kulkivat valantekemisen kujan läpi. Mutta miten on laita tässä sopimuksessa Jumalan ja Abramian välillä? - Siinä vain Jumala toimii.

Siinä vain Jumala vannoo ja vain hän kulkee kujan läpi. Mikä on Abramin osuus? - Hän on vajonnut horrokseen. Siinä ratkaisevassa vaiheessa, kun Herra tekee liiton hänen kanssaan siinä Abram ei toimi mitenkään. Herra antoi hänen vaipua horrokseen, täyteen passiivisuuteen, jossa Abramin ei tehnyt mitään.

Tämä on meille osoituksena siitä, miten usko Jumalaan on tärkeimmältä osaltaan ihmisen kannalta passiivisuutta, hiljaa olemista ja paikallaan olemista. Siinä Jumala vaikuttaa ja ihminen ei tee mitään, on ikäänkuin hengellisessä mielessä horroksessa ja Jumala vaikuttaa hänessä lahjoittaen uskon ja muuttaen ihmistä tehden hänelle uskomisen mahdolliseksi.

Jotkun ihmiset ajattelevat uskonelämän alkuaikoina, että usko on sitä, että minun pitää koko ajan ajatella Jumalaa ja kohdistaa mieleni uskonasioihin. Silloin kaikki on kiinni tahtoni ponnisteluista.

Mutta näin ei ollut Abramin tapauksessa. Jumalasuhteen kannalta tärkeimmässä asiassa hän oli horroksessa ja Jumala toimi hänessä.

En tarkoita tällä sitä, että meidän pitäisi olla jossain horroksessa Jumalan edessä. Vaan tarkoitan sitä, että meidän ei pidä luulla, että uskominen on ennenkaikkea oma tahdon suoritus. Ei, vaan uskominen on Jumalan teko meissä.

Toisaalta uskominen on kuitenkin myös aktiivista ihmisen toimintaa. Olihan se sitä Abramillakin. Nimittäin hän kuuli Jumalan lupauksen ja otti sen todesta. Näin meidänkin tulee kuunnella Jumalan meille antamia lupauksia Jeesuksesta. Tämä merkitsee sitä, että varaamme aikaa Raamatun lukemiseen ja etsimme siitä, mitä Kristus meille lupaa. Että sitten mietimme sitä ja rukoilemme Jeesukselta, että hän antaisi meille uskon. Tämä on sitä petolintujen karkoittamista, jota Abram joutui tekemään kauan, iltaan asti.

Mutta että Raamattu ja rukous meissä jotain vaikuttaa, se on sitten Jumalan tehtävä. Kukaan ei pysty omasta voimastaan uskomaan Jeesukseen. Vaan se on Jumalan Hengen vaikutusta meissä. Hän saa sanoman Jeesuksesta tuntumaan meistä niin hyvältä ja lohduttavalta, että me uskomme sen. Oman järjen ja ihmisen muitten kykyjen kannalta on ihan mahdotonta uskoa, että 2000 vuotta sitten elänyt Jeesus olisi ollut Jumala ja ihminen ja että hänen kuolemansa ja ylösnousemuksensa olisi sovittanut minut Jumalan kanssa. Mutta Jumala vaikuttaakin Raamatun lukemisen ja rukoilemisen kautta niin, että hän alkaa uskoa Jeesukseen, vaikka ennen se tuntui mahdottomalta.

Kurjien Jumala

Mitä Jumala puhui Abramin sydämelle, kun hän oli vajonnut horrokseen Jumalan edessä? - "Sinun jälkeläisesi joutuvat olemaan 400 vuotta sorrettuja orjia vieraassa maassa. Vasta neljäs sukupolvi pääsee takaisin tähän maahan." Tämä oli tietenkin ennustus siitä, kuinka israelilaiset joutuisivat surkeiksi orjiksi Egyptin maahan. Se ei ollut vahinko, vaan Jumalan nimenomainen tahto ja suunnitelma. Siten hän vapauttaisi heidät omalla voimallaan orjuudesta ja antaisi heille asuttavaksi ihanan maan.

Tämä kertoo meille, millainen Jumala Herra on. Hän on kurjien, nälkäisten, janoisten ja heikkojen orjien Vapauttaja. Jotta hän voisi olla meille tällainen Jumala, kurjien, nälkäisten, janoisten ja heikkojen syntisten Vapahtaja, hänen myös täytyy vartavasten tehdä meistä kurjia, nälkäisiä, janoisia, heikkoja ja syntisiä. Näinhän hän vartavasten teki israelilaisillekin.

Herraan Jeesukseen uskominen merkitsee siis ajan mittaan sitä, että me alamme tarvita hänen ansaitsematonta rakkauttaan meitä syntisiä kohtaan yhä enemmän. Ei meistä tule uskossa sisäisiä

sankareita, jotka löytävät itsestään voimansa. Ei, vaan uskossa meistä tulee sillä tavalla heikkoja, että me joudumme yhä enemmän turvautumaan itsemme ulkopuolelle, Vapahtajaamme Jeesukseen ja hänen lupauksiinsa. Me tulemme yhä pahemmin riippuvaisiksi Jumalasta.

Mutta tähän riippuvaisuuteen sisältyy siunaus:

Sinä päivänä Herra teki liiton Abramin kanssa ja lupasi hänelle: ”Sinun jälkeläisillesi minä annan tämän maan Egyptin rajapurosta Eufraatin suureen virtaan saakka, tämän maan, jossa asuvat keniläiset, kenanilaiset ja kadmonilaiset, heettiläiset, perissiläiset ja refalaiset, amorilaiset, kanaanilaiset, girgasilaiset ja jebusilaiset.” (1 Moos 15:18-21)

Abramille annettu liitto ja sen siunaus oli maallinen ja aineellinen.

Sen varsinainen tarkoitus oli kuitenkin olla ennakoiva vertauskuva *uudesta liitosta*.

”Samoin hän otti maljan, kiitti ja sanoi: Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki. Tämä malja on *uusi liitto* minun veressäni, joka vuodatetaan teidän puolestanne syntien anteeksiantamiseksi.”